

BÀI TẬP Củng Cố Kiến Thức Đã Học Môn Ngữ Văn 9

– HỌC KÌ II – NH 2019-2020

Văn bản: BÀN VỀ ĐỌC SÁCH

Bài 1. Cho đoạn trích:

"... Đọc sách vốn có ích riêng cho mình, đọc nhiều không thể coi là vinh dự, đọc ít cũng không phải là xấu hổ. Đọc ít mà đọc kỹ, thì sẽ tập thành nếp suy nghĩ sâu xa, trầm ngâm tích lũy, tưởng tượng tự do đến mức làm đổi thay khí chất; đọc nhiều mà không chịu nghĩ sâu, như cưỡi ngựa qua chợ, tuy châu báu phơi đầy, chỉ tổ làm cho mắt hoa ý loạn, tay không mà về. Thế gian có biết bao người đọc sách chỉ để trang trí bộ mặt, như kẻ trọc phú khoe của, chỉ biết nhiều làm quý..."

(Sách giáo khoa Ngữ văn 9, tập 2)

1. Đoạn trích trên được rút từ văn bản nào? Tác giả là ai?
2. Chỉ ra một hình ảnh so sánh trong đoạn trích và nêu tác dụng?
3. Từ nội dung của đoạn trích trên cùng những hiểu biết xã hội, em có suy nghĩ gì về văn hóa đọc sách của một bộ phận thanh thiếu niên hiện nay. Trình bày ý kiến của em bằng một đoạn văn khoảng 12 câu.

Bài 2. Đọc đoạn trích sau:

Sách là kho tàng quý báu cất giữ di sản tinh thần nhân loại, cũng có thể nói đó là những cột mốc trên con đường tiến hóa học thuật của nhân loại. Nếu chúng ta mong tiến lên từ văn hóa, học thuật của giai đoạn này, thì nhất định phải lấy thành quả nhân loại đã đạt được trong quá khứ làm điểm xuất phát. Nếu xóa bỏ hết các thành quả nhân loại đã đạt được trong quá khứ, thì chưa biết chừng chúng ta đã đi lùi điểm xuất phát về đến mấy trăm năm, thậm chí là mấy nghìn năm trước. Lúc đó, dù có tiến lên cũng chỉ là đi giạt lùi, làm kẻ lạc hậu.

Đọc sách là muốn trả món nợ đối với thành quả nhân loại trong quá khứ, là ôn lại kinh nghiệm, tư tưởng của nhân loại tích lũy mấy nghìn năm trong mấy chục năm ngắn ngủi, là một mình hưởng thụ các kiến thức, lời dạy mà biết bao người trong quá khứ đã khổ công tìm kiếm mới thu nhận được. Có được sự chuẩn bị như thế thì một con người mới có thể làm được cuộc trường chinh vạn dặm trên con đường học vấn, nhằm phát hiện thế giới mới.

(Sách giáo khoa Ngữ văn 9, tập 2)

1. **Bàn về đọc sách** của tác giả Chu Quang Tiềm thuộc kiểu văn bản nào?
2. Hãy cho biết "Ngày sách" của Việt Nam?
3. Qua đoạn văn trên em hiểu tác giả muốn khẳng định điều gì?
4. Câu đầu tiên trong đoạn trích thực hiện hành động nói nào?
5. Hình ảnh “ *cuộc trường chinh vạn dặm trên con đường học vấn*” có gì đặc sắc?
6. Viết đoạn văn khoảng 15 câu nêu suy nghĩ của em về nhận định: **Đọc sách giúp con người trưởng thành về cả trí tuệ và nhân cách.**

Bài 3. Cho đoạn trích sau:

“Học vấn không chỉ là chuyện đọc sách, nhưng đọc sách vẫn là một con đường quan trọng của học vấn. Bởi vì học vấn không chỉ là chuyện cá nhân, mà còn là việc của toàn nhân loại”.

1. Xét về cấu tạo ngữ pháp, câu văn đầu tiên của đoạn trích thuộc kiểu câu gì.
2. Từ đoạn trích trên kết hợp với những hiểu biết xã hội em hãy viết đoạn văn nghị luận khoảng 2/3 trang giấy thi nêu suy nghĩ về tầm quan trọng của sách và việc đọc sách đối với nhân loại, đặc biệt là đối với thế hệ trẻ.

Bài 4. Đọc đoạn trích sau:

Đọc sách không cốt lấy nhiều, quan trọng nhất là phải chọn cho tinh, đọc cho kĩ. Nếu đọc được 10 quyển sách không quan trọng, không bằng đem thời gian, sức lực đọc 10 quyển ấy mà đọc một quyển thật sự có giá trị. Nếu đọc được mười quyển sách mà chỉ lướt qua, không bằng chỉ lấy một quyển mà đọc mười lần. “ Sách cũ trăm lần xem chẳng chán- Thuộc lòng ngâm kĩ một mình hay”, hai câu thơ đó đáng làm lời răn cho mỗi người đọc sách...

(Sách giáo khoa Ngữ văn 9, tập 2)

1. “*Sách cũ*” trong hai câu thơ của đoạn trích trên nên hiểu như thế nào? Câu thơ khuyên ta điều gì khi đọc sách.
2. Tại sao “ *đọc nhiều không thể coi là vinh dự, đọc ít cũng không phải là xấu hổ*”?

- HẾT -

Văn bản: TIẾNG NÓI CỦA VĂN NGHỆ

Bài 1. Trong tác phẩm *Tiếng nói của văn nghệ*, tác giả Nguyễn Đình Thi có viết:

“...Tác phẩm nghệ thuật nào cũng xây dựng bằng những vật liệu mượn ở thực tại. Nhưng nghệ sĩ không những ghi lại cái đã có rồi mà còn muốn nói một điều gì mới mẻ. Anh gửi vào tác phẩm một lá thư, một lời nhắn nhủ, anh muốn đem một phần của mình góp vào đời sống chung quanh...”

(Nguyễn Đình Thi, *Tiếng nói của văn nghệ*)

1. Theo em, “*vật liệu mượn ở thực tại*” và “*điều mới mẻ*” trong đoạn trích trên được hiểu là gì? Từ đó giải thích nhận định trên của Nguyễn Đình Thi.

2. Em hãy cho biết, trong Truyện Kiều, hiện thực nào của xã hội được Nguyễn Du “*ghi lại*” và qua đó tác giả đã gửi vào tác phẩm “*lời nhắn nhủ*” gì?

3. Nguyễn Đình Thi đã khẳng định *văn nghệ rất cần thiết đối với đời sống con người*. Từ nhận thức đó, em hãy viết một đoạn văn nghị luận, độ dài khoảng 2/3 trang giấy thi, nêu suy nghĩ của em về ý nghĩa của việc học Văn trong các nhà trường phổ thông hiện nay.

Bài 2. Cho đoạn trích sau:

“... Có lẽ văn nghệ rất kỵ “*trí thức hóa*” nữa. Một nghệ thuật đã *trí thức hóa* thường là trùu tượng, khô héo. Nhưng văn nghệ nói nhiều nhất với cảm xúc, nơi đụng chạm của tâm hồn với cuộc sống hằng ngày. Vì văn nghệ không thể sống xa lìa cuộc sống và sống là gì, nếu không phải trước hết là hành động, là làm lụng, là cần lao...”

1. Đoạn trích trên được trích trong văn bản nào? Của ai? Nêu phương thức biểu đạt của văn bản đó?

2. Em hiểu như thế nào về nghĩa của cụm từ “*trí thức hóa*” trong đoạn ngữ liệu trên?

3. Theo tác giả, tại sao con người cần tiếng nói của văn nghệ?

Bài 3. Trong văn bản *Tiếng nói của văn nghệ*, Nguyễn Đình Thi có viết: “*Mỗi tác phẩm lớn như rọi vào bên trong chúng ta một ánh sáng riêng, không bao giờ nhòa đi, ánh sáng ấy bấy giờ biến thành của ta, và chiếu tỏa lên mọi việc chúng ta sống, mọi con người chúng ta gặp, làm cho thay đổi hẳn mắt ta nhìn, óc ta nghĩ*”. Em hiểu tác giả muốn nói đến vấn đề gì qua câu văn trên? Hãy trình bày suy nghĩ của em về vấn đề đó.

----- HẾT -----

Văn bản: CHUẨN BỊ HÀNH TRANG VÀO THẾ KỶ MỚI

Bài 1: Cho đoạn trích sau:

....*Cái mạnh của con người Việt Nam ta là sự cần cù, sáng tạo. Điều đó thật hữu ích trong một nền kinh tế đòi hỏi tinh thần kỷ luật cao và thái độ nghiêm túc đối với công cụ và quy trình lao động với những máy móc, thiết bị rất tinh vi. Tiếc rằng ngay trong mặt mạnh này của chúng ta cũng lại ẩn chứa những khuyết tật không tương tác chút nào với một nền kinh tế công nghiệp hóa chứ chưa nói tới nền kinh tế tri thức. Người Việt Nam ta cần cù thì cần cù thật, nhưng lại thiếu đức tính tỉ mỉ...*

1. Đoạn trích trên được trích từ văn bản nào? Ai là tác giả? Hãy giới thiệu vài nét về tác giả này.
 2. Em hiểu thế nào là "kinh tế tri thức"? 3. Dựa vào đoạn trích trên cùng những hiểu biết của mình, em hãy viết một đoạn văn (khoảng 2/3 trang giấy thi) trình bày suy nghĩ về điểm mạnh và điểm yếu của bản thân em.
- Bài 2:** Trong văn bản *Chuẩn bị hành trang vào thế kỷ mới*, tác giả Vũ Khoan đã viết:

....*Trong những hành trang ấy, có lẽ sự chuẩn bị bản thân con người là quan trọng nhất. Từ cổ chí kim, bao giờ con người cũng là động lực phát triển của lịch sử. Trong thế kỷ tới mà ai ai cũng thừa nhận rằng nền kinh tế tri thức sẽ phát triển mạnh mẽ thì vai trò con người lại càng nổi trội.*

(Trích *Ngữ văn 9*, tập 2, NXB Giáo dục 2014, tr.27)

1. Câu chủ đề của đoạn văn trên nằm ở vị trí nào? Đoạn văn đã sử dụng phép liên kết nào là chủ yếu? Từ được in đậm trong câu: "*Trong những hành trang ấy, có lẽ sự chuẩn bị bản thân con người là quan trọng nhất*" là thành phần biệt lập gì?
2. Trong văn bản, tác giả chỉ ra một trong những cái mạnh của con người Việt Nam là *thông minh nhạy bén với cái mới*, còn cái yếu là *khả năng thực hành và sáng tạo bị hạn chế do lối học chay, học vẹt nặng nề*. Hãy viết một đoạn văn nghị luận (khoảng nửa trang giấy thi) trình bày suy nghĩ của em về *lối học chay, học vẹt* của một bộ phận học sinh hiện nay?
3. Em đang và sẽ làm gì để chuẩn bị hành trang cho bản thân mình khi bước vào thế kỷ 21?

Bài 3: Nguyên Phó thủ tướng Vũ Khoan trong bài *Chuẩn bị hành trang vào thế kỉ mới* đã viết: “*Có lẽ sự chuẩn bị của bản thân con người là quan trọng nhất*”. Hãy viết một đoạn văn khoảng nửa trang giấy thi trình bày suy nghĩ của em về vấn đề trên.

Bài 4: Từ văn bản *Chuẩn bị hành trang vào thế kỉ mới* của Nguyên Phó Thủ tướng Vũ Khoan em có suy nghĩ gì về trách nhiệm của thế hệ trẻ hôm nay đối với đất nước?

Bài 5: Trong văn bản *Chuẩn bị hành trang vào thế kỉ mới*, Nguyên Phó Thủ tướng Vũ Khoan có viết: “*Trong một thế giới mạng, ở đó hàng triệu người trên phạm vi toàn cầu gắn kết với nhau trong một mạng in - tơ - nét thì tính cộng đồng là một đòi hỏi không thể thiếu*”. Tính cộng đồng hiện nay được biểu hiện như thế nào và nó có những điểm mạnh, điểm yếu gì? Em hãy viết một đoạn văn để trình bày suy nghĩ về vấn đề này.

----- HẾT -----